

DARBININKĖ

LIETUVIŲ DARBININKŲ SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE MĖNESINIS LAIKRASTIS

Darbininkės, neleiskite jaunuolius į militariškas "Darbo Kempes," kur jie turės dirbti už dolerį į dieną ir pirmutiniai bus pasiūsti į karo lauką

Stokite į Bedarbių Tarybas ir reikalaukite pašalpos. Dirbančiosios stokit į darbo unijas. Budavokit Komunistų Partiją, kuri vadovauja visoms kovoms

No. 8

Brooklyn, N. Y., Rugpjūtis (August), 1933

Kaina 5c.

Metai XVII

Rugpjūčio Pirmoji—Kovos prieš Karą Diena Chinetė Revoliucionierė Ting Ling Nužudyta

Antrasis imperialistinis karas artinasi. Kiekviena kapitalistinė valstybė ruošiasi karui daug smarkiau, negu ruošėsi pavasarį, 1914 metais. Taip pareiškė Amerikos Komunistų Partijos Centro Komitetas savo atsišaukime į mases Amerikos darbininkų ir valstiečių.

Kuomet diplomatai skubina iš vienos "nusiginklavimo" konferencijos į kitą—ginklavimasis didėja. Ginklavimasis kaip tik įrodo valdžių rengimąsi karui, ne prieš karą.

Roosevelto Valdžia Sparčiai Rengiasi Karui

Roosevelto valdžia pildydama didžiausių Wall gatvės piniguočių norą, užsispyrusiai stumia šalį į karą. Trys bilionai ir trys šimtai milijonų (3,300,000,000) paskirtų viešiesiems darbams sulig Industrijos Atstatymo Aktu, tikrenybėje yra priemonė, per kurią yra pravedama karo programa. Po priedanga nusiginklavimo, Rooseveltto administracija įsakė išleisti \$238,000,000 trys dešimtys dviem kariniams laivams. Laivyno sekretorius Swanson'as siūlo dadėti prie tos sumos dar \$77,000,000, kad prirengus laivyną "nepaprastiem įvykiams."

Nauji milijonai yra išleidžiami ir oro laivynui. Muscle Shoals, pasaulyje didžiausia eksploduojančių medžiagų dirbtuvė atidaroma. Visos virš minėtos sumos karo reikalams paskirtos apart pirmiau paskirtų per Kongresą \$600,000,000 armijos ir laivyno reikalams. Visas jas sudėjęs krūvon sudaro netoli biliono dolerių sumą, paskirtą pastaruoju laiku prisirengimui prie karo.

Po priedanga "bedarbių pašalpos", Rooseveltas suvarė 250 tūkstančių jaunų, kariško amžiaus, vyrų į kempes, kur armijos oficeriai pilnai prirėngdinėja juos karui.

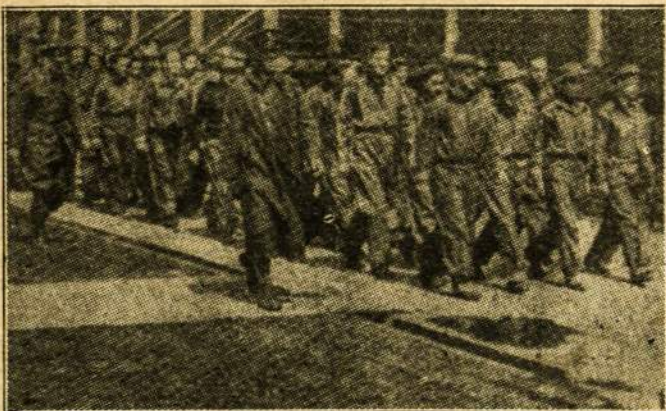
Kodel Rengiamasi Karui

Delto, kad stipriausios kapitalistinės valstybės nori surasti išeitį iš dabartinio ekonominio krizės naujai persidalinant pasaulį. Toksai persidalinimas galimas tikrai karo keliu.

Visas pasaulis, išskiriant Sovietų Sąjungą, kur darbininkai patys valdo, randasi giliausiame ir ilgiausiai pasilaikiusiame krizyje visoj istorijoje, tad kapitalizmas nori iš jo išeiti, nukapojant darbininkams algas, sulaukant bedarbiams pašalpas, paliuosuojant milijonierius nuo mokesčių ir prirėngiant jaunimą būsiančiam karui, kuris galimas bile dieną tarp pačių kapitalistinių valstybių ir imperialistams

užpuolant Sovietų Sąjungą.

Darbininkės! mūsų vienintelė priemonė sulaikymui karo yra griežta kova prieš karo priežastį—kapitalistinę sistemą. Neduo kime nukirsti nė vieno cento nuo savo algos ar bedarbių pašal-

Paveikslas parodo pulką jaunuolių, varomų į verstino darbo kempes, kur, po priedanga gelbėjimo nuo bedarbės, Rooseveltto valdžia juos prirėngia karui.

pos! Neleiskime militarizuoti darbininkų jaunimą verstino darbo kempėse. Griežtai pasipriešinkime įvairiems taksams ir kėlimui kainų ant maisto ir kitų darbininkams reikalingų dalykų. Reikalaujame, kad karui skiriami bilionai būtų sunaudoti bedarbių pašalpai ir įvedimui Socialės Apdraudos. Kova už pagerini-

mą savo gyvenimo sykiu yra ir kova prieš imperialistinį karą.

Sovietų Sąjunga yra vienintelė šalis, kuri trokšta taikos ir kur dedamos visos šalies spėkos budavojimui šalies industrijos ir įsteigimui darbininkams laisvo ir

laimingo gyvenimo. Lai kiekviena mūsų kova būna surišta su gynimu Sovietų Sąjungos nuo imperialistinių plėšikų. Lai kiekviena LDSA narė ir kiekviena lietuvė darbininkė stovja kovon už pagerinimą savo gyvenimo, prieš imperialistinį karą ir už apgynimą Sovietų Sąjungos.

K.

Iš Jaunuolių Suvažiavimo

Pirmutinė Nacionalė Lietuvių Jaunuolių Konferencija įvyko liepos 3 d., "Laisvės" svetainėje, Brooklyn, N. Y. Prisirengimui prie konferencijos laikas buvo trumpas, tik vienas mėnuo, bet skaitlinga jaunuolių delegacija iš tolimų ir artimų kraštų Jungtinių Valstijų pilnai įrodė, jog Amerikos lietuvių jaunuomenė, jauni darbininkai ir studentai, pilnai supranta svarbą jaunuoliams būti organizuotais į darbinikiškas organizacijas, kad galėtų subendrinti spėkas su suaugusių darbininkų organizacijomis ir bendrai vesti kovą prieš išnaudojimo ir bado sistemą.

Konferencijoj dalyvavo 160 delegatų su paliūdidjimais nuo organizacijų. Atidarė konferenciją dainuojant Internacionalą. Konferencijos eiga ir delegatų pavyzdingas tvarkymasis turėtų būti lekcija suaugusiems draugams. Komunistų Partijos LFCB sekretorius sveikino suvažiavimą partijos vardu, nurodydamas kokią didelę rolę lošia jauni darbininkai ir studentai darbininkų judėjime. Taip pat Jaunų Komunistų Lygos atstovas sveikino suvažiavimą.

Nacionalio Jaunuolių Komite-

to sekretorė plačiai raportavo iš abelno jaunuolių veikimo. Paskui sekė raportai iš kolonijų. Iš raportų ir diskusijų pasirodė, kad jaunuolių organizavimo darbas eina dideliu smarkumu: pirmoj vietoj stovi Chicaga.

Didelė aidžiama jaunuolių delegatų gerai politiniai išsilavinę, turi tvirtą klasinį supratimą ir mintis gerai išreiškia.

Konferencija pasisakė už vienybę veikime tarpe jaunų ir suaugusių darbininkų organizacijų. Pamatinė jaunuolių koncentracijos organizacija yra Lietuvių Darbininkų Susivienijimas: prie kiekvienos suaugusių kuopos turės būti jaunuolių kuopa, apie kurią bus organizuojami sporto ir kultūros klubai.

Bet tas dar neužkerta kelią kitoms darbinikiškoms organizacijoms verbuoti jaunuolius ir šalia savo organizacijos tvirti jaunuolių kuopas. Ypač mums, LDSA kuopose, labai reikalingos jaunuolės, tad jaunuolių verbavimo darbą pasistatykime vienu iš svarbiausių.

Padaryta daug gerų tarimų, kurie jau tilpo "Laisvėje" ir "Vilnyje". Šioje konferencijoje jaunuoliai išdirbo gerą pagrini-

Ting Ling, 25 metų jaunuolė ir viena talentingiausių Chinos apysakų ir vaizdelių rašytoja, tapo sušaudyta.

Jos jieškojo kruvinojo Chiang Kai-sheko agentai jau nuo vasario m., 1930 m. Tuo laiku jos vyras, Hu Yeh-ping, ir 23 kiti organizatoriai pirmo Visos Chinos Sovietų Kongreso buvo nužudyti Shanghai mieste.

Jai pavyko pasprukti į savo namus Hunan provincijoje, bet greit ir vėl grįžo Shanghaiun, kad ten tęst revoliucinį darbą. Jinai buvo redaktorė revoliucinio literatinio žurnalo "Poliaus žvaigždė" ir viena iš organizatorių Chinos Kairiųjų Rašytojų Lygos.

Jinai paėjo iš senoviškos dvarininko šeimos. Iš sykio ji susiinteresavo studentų problemomis, o vėliau, per d. Hu Yeh-ping, ir revoliuciniu judėjimu.

1932 metais ji išleido apysaką apie didžiuosius Yangtze upės potvinius. Apysakoj nušviečiama valdininkų bjauri meklerystė, kurie sugriebė užtvankų pastatymui skirtus fondus į savo kišenių, ir paskui, užėjus potviniams, visai nesirūpino šelpimu nukentėjusių.

Laike jos nužudymo, jinai rašė kitą revoliucinę apysaką, atvaizduojančią iškilimą ir puolimą feodalinės dvarininkų šeimos ir socialę spėką tveriančią Chinos revoliucinį judėjimą. Jinai taipgi pirmutinė bandė padaryti krutamą paveikslus, įimančius socialę sudėtį Chinoj.

S. K.

Atsiliepė į Rooseveltto Atsišaukimą

Pastaruoju laiku kapitalistinė spauda nesvietiškai rėkauja, būk bosai patys algas pakelia. Kaip tos algos pakeliamos, matosi kad ir iš šios žinutės, imtos iš "Daily Worker'io."

GREAT NECK, N. Y.—Ponia Dalrumple, šio miesto gyventojas, pasiuntė poniai F. D. Roosevelt'ienei sekamą telegramą: "Po išklausymui jūs vyro pūkiaus atsišaukimo, aš pakėliau savo tarnaitės algą 10 nuošimčių." Tai bent pakėlė! Tarnaitė gaudavus \$3, o dabar jau gaus \$3.30 į savaite.

dą, ant kurio bus auklėjamas jaunimas.

Konferenciją baigė visi pilni revoliucinio ūpo, dainuojant Internacionalą.

T. Vasikonitė.

DARBININKĖ (THE WORKING WOMAN)

LITHUANIAN MONTHLY PAPER

Published by the

LITHUANIAN WORKING WOMEN'S ALLIANCE OF AMERICA

Editor and Manager STEPHIE SASNA

Subscription: 50c a year; single copy 5c.

Address, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916, at the Post Office at Brooklyn, N. Y.; under the Act of March 3, 1879

Darbininkės Gyvenimas Aukso Sostinėje

Visame pasaulyje garsus New Yorkas savo aukso, dangorėžiais namais, didžiausiomis milionierių rezidencijomis ir puikiais viešbūčiais, kur buržuazija dienomis ir naktimis laka šampaną, ryja, iki kiauliško nutukimo, skanėsius ir paleistuvauja, o laikraščiai užpildo kelių svarų laikraščius tų sugyvuėjusių dykaduonių skandalais ir graffto žiniomis. Kokia šlykštėybė!

Tai viena medalio pusė.

Pažvelgkime į antrą jo pusę, į milijonus darbininkų ir alkanųjų bedarbių ir čia taip pat pamatysime paveikslą, kuriam lygų retai kur rasi.

Šiandien įvyks bedarbių susirinkimas. Čia pat, sekamame bloke, ant Stagg gatvės gyvena labai biedna lietuvių šeima. Tokių čia Williamsburge ir visame New Yorke daug yra, o susirinkimus nedalyvauja. Einu pažiūrėti kas atsitiko, gal serga.

Gatvė dulkėta ir šiukšlių primėtyta. Niekas jos nemazgoja. Tai ne madingoji Riverside Drive, kur po kelis syk per dieną šlavikai vaikščioja ir jieško šiukšlės, tarsi kokio deimanto. Skersai gatvę, prie didelio apartmentinio namo, sėdi bei stovinėja pulkas moterų ir daboją kūdikius vežimėliuose arba sekioja jau bėgiojančius vyresnius, peni, bara, muša, taiko, ramina, kada jie susiniauja už žaismę ar vienas kitam kojytes numina, perstumia arba susimuša už saldainę, kurią šiais laikais retas katras gauna. Taip jos praleidžia visą dieną, o naktį, kada vaikai suminga—skalbia, prosina, stubą valo. Tai taip gyvena tos, kurios turi dirbančius šeimos užlaikytojus. Tos, kurios neturi užlaikytojų, jų vaikai auga patys vieni gatvėje, o jos pačios arba dirba arba vaikščioja jieškodamos darbo ir maistui išmatų.

Pasikalbėjimas su Bedarbe

"Kodel—sakau,—neateinate į bedarbių susirinkimą, ar sergate, o gal jau dirbate?"

"Kur čia tau, širdede, kur čia gausi. Vyras ir sūnus kasdien eina jieškoti, bet vis tas pats. Sūnus net namo bijo pareiti darbo negavęs. Aš pati dirbčiau, kaip gyvulus, kažin ką, kad tik duonos kashį gavus. Bet niekas nema. Mes jau seni, o čia ir jauni darbo negauna. Kad bent vaikui darbo duotų.

"Kad ir mano vyriausias sūnus, jaunas, 17 metų amžiaus. Užsikelia kas rytą 5 valandą ir vaikščioja iki po piet. Pareina kaip kūdikis verkdamas. Pati jaunystė, norėtų apsirengti, išieiti su draugais, o čia nėra nė ko pavalgyti. Sveikas, gražus buvo

vaikas, kaip kvietkelis, o dabar, žiūrėk ką jis valgo, senos sudžiūvusios duonos su arbata ir tos tankiai nėra, iš po krano išleidžia. Žiūrėk, mieloji, mano šėpoje yra tik sudžiūvusių bandukų, kurias geri žmonės atidavė. Vaikas pagelto, nebe tas pasidarė. Mažieji tap pat."

"Tai jūs patys kalti. Nedirbate, tai kodėl neinate į bedarbių susirinkimus, juk visi bendrai eidami iškovotume kokią pašalpą," sakau jai.

"Argi aš turiu laiko,—perkirto mane verkdama moteris—aš niekad savo gyvenime taip sunkiai nedirbau. Aš svaigstu nuo darbo. Trys vaikai dar maži. Senis išėina maisto jieškoti. Vaikai alkani, ištroškę ir visko žmoniško pasiilgę. Jeigu juos paleisiu iš akių ar aš žinau, ką jie padarys, kas su jais atsitiks.

"Na, kad ir šiandien, senis išėjo anksti maisto jieškoti. Ejo pagal marketus, nieko nerado. Ejo pagal mėsinyčias, žarnų prašė, pagal žuvų krautuves eidamas žuvų galvų prašė, sakė kačiukų turįs. Davė kai kurie kačiukams, o nežino, kad čia dideli penki "katinai" laukia. Prisirinko visokių atmatų maišą. Va čia, matai, misiuk, ta smarvė. O tai mūsų puikiai pietūs!

"Tai kur eina mano laikas ir sveikata. Per dienele dirbsiu kol tą smarvę išvalysiu, atrinksiu geresnius, nuplikysiu nuodus. Nėgi gasą turiu. Surankiotais popiergaliais ir pagaliais pečių kurenu. Išvalysiu, išmazgosiu, sriubą išvysiu. Visi keturi laukia viralo neragavę per kelias dienas.

"Sako nešvari, prastos juodos langų užlaidos. Dievulėliau, argi mano skalbiniai nebūdavo balti, gražūs, baltumu tvaskėdavo. Bet dabar, išmazgok kad nori baltai be muilo, be šilto vandens. O vistiek, žiūrėk, keturi vyrai stuboje, o baltiniai išmazgoti, sulopyti. Giminaite atsiantė iš mainių jos burdingierių išmestas pančiakas. Sutačiau ir dar ilgai dėvėjo, paskui vėl taitasiau, kol siūlų turėjau. Dabar širdel, pasirenku iš bačkos išmestų siūlų, kur riša pundelius krautuose. O vistiek sutaisytos. Matai, nė nebepažinti buvusios spalvos, bet švarutėlės. Mazgoju, rankas nutrinu, net nagai neužauga ant pirštų. Tai, mieloji, gyvenimėlis!"

Bandžiau aiškinti jai, kad ji daugiau laimėtų kovodama ir gaudama pašalpą, negu valydamą išmatas ir iš jų maistą gamindama bei lopydama nebesilankančius krūvoje skudurus. Aiškinau, kad galų gale neteks sveikatos, nebegalės lopyti, o neišsimokant rendos išmes ir iš (Taša 5-tam pusl.)

SVEIKATA IR HIGIENA

DR. J. J. KASKIAUČIUS,

371 Lake St., Newark, N. J.

IODAS—MAISTAS IR VAISTAS

Kartas nuo karto, sveikatos patarimuose, tenka užsiminti apie iodo reikalingumą žmogaus organizmui. Daugelis, jau gerokas laikas, pildo tokius patarimus ir džiaugiasi pasėkomis. Štai dalis laiško, rašyto vienos draugės:

... "Jau antri metai, kaip aš imu po truputį iodinos, ir jaučiuos, kaip kitas sutvėrimas. Nustojo man žilti plaukai, jaučiuos visa jaunėne ir gabesnė fiziškai ir protiskai. Labai esu dėkinga draugui gydytojui, ir dar vieno daikto norėčiau pasiklausti..."

Taip, iodas, iodinas yra būtinais reikalingas kiekvienam žmogui elementas. Be iodo negali būti geros sveikatos. Iodo būtinais reikiama tiroidinei liaukai, pailgajai kaklo liaukai, skydinei liaukai. Šita liauka, viena pačių svarbiausių organizmo tvarkytojų liaukų, apsilsta, pakrinka, degeneruojasi, jeigu jai trūksta to esmingo elemento. O, šitai liaukai apsiltus, apsilsta ir menkėja visi organizmo privalumai. Medžiagų apykaita nebeina taip sklandžiai, ir sveikata eina blogyn. Pirma laiko žmogus sumenkėja, pasensta, pražyla. Pirma laiko pagenda jam arterijos, sukietėja, o tai jau yra itin rimtas blogumas.

Netiktai ioda. Kiekvienam žmogui reikia ir kitokių maisto dėsnių: kalkių, fosforo, geležies, mangano ir panašių mineralinių druskų, jau neminint vitaminų, proteidų, angliavandžių (saldymų, krakmolų), riebalų. Vienam ar kitam pavidale jų gauname normaliam, *naturaliniam maiste*. Pienas, pieno produktai, kiaušiniai ir daržovės, vaisiai yra geriausias šaltinis tų dėsnių, tų sveikatos ramsčių. Su maistu ir gėrimu mes paprastai gauname po truputį ir to taip esmingo iodo. Bet čia yra keblumas.

Maistas gali turėti pakankamai visų kitų savo normalių, gamtinių elementų, bet jame gali būti *permažai iodo*. Ne visos daržovės yra vienodos. Sakysim, morkos ar ropės, augintos Virginijos valstijoje, turi geroką kiekį iodo. Tuo tarpu kaip morkos ar ropės iš Kalifornijos turi iodo visai mažai. Ta pati istorija ir su bet kokiais kitais valgiais. Jeigu *žemėse*, kur žolės ir daržovės auga, tebėra pakankamai iodo, tai pakankamai to iodo esti ir žolėse, daržovėse. O, jei ne, tai ne. Kiaušiniai, pieniški ir mėsinski valgiai taip pat gali turėti pakankamai iodo, jeigu sudoroti atatinkamam krašte.

Daugiausia iodo yra žemėse palei jūrų krantus ir visų daugiausia jūrose, jūrų vandenyje ir jūrų augmenyse ir gyvūnijoj. *Jūrų žuvis, šviežios arba konservuotos, vėžiai, kiautvarlės—yra geras iodo šaltinis*. Jūrų maistas, "sea food." Jo reikia bent kartą savaitėje vartoti.

Kur tokio jūrų maisto nėra galima gauti ir kur žemėse iodo per-

mažai, tai, tikrumo dėliai, yra labai reikalinga vartoti *iodo ir vaisto pavidale*. Pigiausias ir parankiausias iodo preparatas yra visiems gerai žinoma *iodo tinktura*, "Tincture of Iodine," "Tinctura iodi." Gerai yra kiekvienam vartoti po vieną lašą iodo du kartus kas savaitę. Į stiklą vandens įlašinkite lašą iodo tinktūros ir išgerkite. Už trejeto dienų ir vėl.

Patartina kiekvienam vyrui, moteriai ar vaikui vartoti iodo. Iodas yra maistas, ir, kaip maistas, yra nepavalduojamai reikalingas žmogaus (ar ir gyvulio) sveikatai. Bile koks žmogus—vyras, moteris ar vaikas, jei tik negauna pakankamai iodo, vienoj ar kitoj jo formoj, pagadina sau sveikatą.

Iodas padaro daug *gera* visam žmogaus organizmui. Vaikams iodas perspėja gūžį,—padeda išvengti tiroidinės liaukos sukrikimo, naviko. Jaunoms mergaitėms padeda lengviau atsirasti mėnesinėms, taipgi sumažina aptingimą, nepaslankumą, fizinį ir dvasinį bukumą. Suaugusiems iodas atitolina senatvę, pirmalaikį pražilimą, arterijų sukietėjimą, ūpo sukempėjimą, niurumą. Vadinas, *iodas* yra savo rūšies tonikas: padaro žmogų jaunesnį, mitresnį, gyvesnį. Pigus ir geras daiktas.

Netik kad visi sveiki privalo vartoti iodo, bet ir nesveiki, turį gūžį ar kitoki tiroidinės liaukos sukrikimą, privalo iodo naudoti, ar tai pavidale vaisto, ar jūrų maisto, jūrų žuvų, vėžių, kiautvarlių.

Pastaraisiais laikais iodas visai populiarizuojama, kad visi suprastų *iodo būtinumą*, jo *nepavaldojamą svarbą*. Yra, tarp kitko, ioduotos druskos ("iodized salt"), bet ir jos nepakanka. Tokia druska tinka vartoti, kaip ir paprasta druska, bet joje nėra tiek iodo, kiek žmogui reikėtų.

Tam tikrais atsitikimais iodos tinktūros galima vartoti ir dažniau, negu du kartus savaitėje. Galima imti po vieną lašą (į vandens) kas diena, per kokį mėnesį. O paskui pora mėnesių galima visai jo nevartoti. Paskui vėl pradėti po lašą kas dieną.

Yra ligų bei liguistumų, kur iodo da dažniau vartojama. Bet tai jau gydytojų darbas, ir šiaip žmogui, ne medikui, neverta užsidėti, kad neperdėjus.

Tai tiek, trumpai tariant, apie *vidutinį iodo vartojimą*. Da daugiau ir da dažniau *iodas vartojama išoriniai*: žaizdoms, opoms tepėti, dizinfekuoti. *Iodas yra vienas pamatingiausių sterilizantų*. Sterilizuoja odą, opas, žaizdas, naikina bakterijas. Gryna iodo tinktura tepama apkrėstos vietos. O *iodo skiediniai* (iodo tinktūros šaukštukas į kvortą vandens) tinka gerklei gargaliuoti, burnai plauti, moterims po mėnesinių išsiplauti, baltosioms mažinti ir tt. Iodo tinktūros bonkutė privalo būti kiekvienuose namuose.

Atsišaukimas į LDSA Nares

Brangios Draugės: ALDLD suvažiavime, įvykusiame liepos 3 d., Brooklyn'e, tapo pasiūlyta suvienyti ALDLD ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimą (LDSA) į vieną bendrą organizaciją, kaip turinčias beveik vieną ir tą patį tikslą—organizuoti ir šviesti darbininkus kovai už pagerinimą savo gyvenimo. ALDLD suvažiavimas pasisakė už tokią vienybę ir pavadė savo centro komitetui tartis su LDSA. LDSA CK sutikome užvesti tokį pasitarimą, bendram posėdyje išdirbti planus ir paskelbti juos spaudoje plačiam narių apdiskusavimui ir sprendimui. Planų išdirbimui, už keletos dienų, įvyks posėdis ir pasiūlymus matysite dienraščiuose ir sekama "Darbininkės" numeryje.

Ar Organizacijos Bus Suvienytos?

Tą klausimą išriškite jūs pačios. Rikiškite labai atydziai. Turėkite tuo klausimu ne vienas, bet kelias diskusijas. Pageidautina, kad būtų abiejų organizacijų kuopų bent vienos bendros diskusijos ir kad į tokius susirinkimus būtų sukviestos visos narės ir nariai laiškais arba asmeniškai. Rašykite spaudon ir centrui savo sumanymus, pasiūlymus, kas liečia vienybės pagrindus ir kas, jūsų manymu, pasigerins vienybei įvykus arba kas galėtų kenkti.

Ar Darbas Tarp Moterų Pasi- baigs, Jei Organizacijos Susivienys?

Darbas tarp moterų negali pasibaigti, kol nebus moterys lygios ekonominiai, politiniai ir kultūriniai ir kol, galų gale, nebus panaikinta pati nelygybės priežastis—kapitalistinė sistema ir panaikinta visi moters pavergimo įrankiai ir papročiai. Todėl, kada eina kalba apie organizacijų vienybę, privalome turėti mintyje ne tą, kaip likviduoti darbą tarp moterų, bet katraip jisai būtų stipresnis—našesnis su atskira organizacija ar be atskiros organizacijos.

Nesustokime Dirbę, Bet Smarkiau Subruskime

Vienos draugės labai apgailėstauja, kad vienybės klausimas kilo, kitos jį širdingai sveikina. Kaip vienų, taip kitų eilėse yra pasiryžusių organizacijos darbuotojų. Į jus visas ir į lig šiol mažai veikusias drauges atsišaukiam dirbti dar smarkiau, neatsižvelgiant į tai, kurion pusėn didžiama pasvirs.

Kuo daugiau darbininkų įtrauksime į savo organizaciją, tuo sekmingiau galėsime atlikti savo užduotį. Pati vienybė bus tik ant tiek sekminga ir naudinga, ant kiek mūsų spėkos padidės. Jei suvienysim stiprias, skaitlingas organizacijas, tai bus nauda iš vienybės, bet jei laike diskusijų organizaciją apleisim, nualinsim, tai bus iš vienybės menka nauda. Nebus spėkų nė

pačioms vienoms veikti, jei pasiliktume atskiroj organizacijoj kaip buvusios.

Mes tikimės, kad draugės nenuleis rankų šiame svarbiame momente, bet dirbs labai daug, su didesniu pasišventimu. Mes privalome smarkiai pasidaruoti naujų narių gavime tuojau, neatidėliojant, kad galėtume pasipriešinti prieš darbininkų išnaudojimą, kuris kasdien didėja. Mums taip pat bus smagiau diskutuoti ir vienybės klausimą, kuomet turėsime suorganizavusios minią darbininkų. Tuo tik įrodysime, kad mes stojame su ALDLD organizacija į vienybę ne kaip nepavelkama našta, bet kaip didelę pajėgą, kaip darbščios ir vertingos revoliucinės organizatorės ir veikėjos.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Centro Pildantysis Kom.

LOS ANGELES, CAL.

17 d. birželio LDSA 66 kuopa surengė šokių del Scottsboro jaunuolių bylos vedimo. Pelno liko tik \$7.65. Jei mūsų draugės būtų daugiau pasidarbavę, pelno būtų likę daugiau. Prano Juronio padirbtas ir paaukotas paveikslas davė pelno \$7.30.

Šiame parengime, pirmu kartu vietos lietuvių istorijoje, dalyvavo ir negrai darbininkai. Komisija gavo vėjo už tai nuo nekurių. Jie sako, būk negrai esą dar "necivilizuoti", būk dalyvaudami su jais žeminame savo tautą ir tam panašiai. Tūli iš lietuvių nuėjo taip toli, kad rūgojo, kam leidome negrui d. F. sakyti prakalbą.

Toks kai kurių lietuvių elgimasis kaip tik įrodo mūsų nesupratimą savo, kaip darbininkų, klasės padėties. Marksizmas—leninizmas mokina ir pats gyvenimas šimtais faktų įrodo, kad darbininkai nieko nelaimėsime, niekindami kitas rases ir tautas ir skirdami si nuo jų, kad tik didžiausioje vienybėje veikdami mes pagerinsime savo gyvenimą, nugalėsime kapitalizmą. Tą kiekvienas darbininkas turėtų geriausiai išitėmyti ir tą svarbų visų darbininkų vienybės darbą praveisti gyvenime visur ir visuomet.

Los Angeles žydai darbininkai daugiausia veikia: veda demonstracijas, dirba del streikierių ir del politinių kalinių. Kada įvyko streikas Gold Brothers kepurų dirbtuvė, tapo sudėstytos 6 moterys ir buvo padėtos po tūkstančiu dolerių kaučijos kiekviena. Žydai darbininkai surinko bonus ir visas paliuosavo lig teismo. Kada atsišaukė į mus, lietuvius darbininkes, kad parinktume aukų, mes mažai kreipėme dėmesį, vos surinkome \$3.60, ir tų daugiausia buvo surinkta pas žydus.

Mes, lietuviai darbininkai, turėtume imti iš jų pavyzdį ir energingai dirbti savo klasės darbą. Scottsboro veiksime irgi mažai atlikome. Čia buvo surinkta 6 tūkstančiai parašų ant peticijų, reikalaujant paliuosuoti Scottsboro jaunuolius ir parduota apie \$50 vertės stampų. Tai labai mažai, tačiau ir tas veik išimtinai atlikta kitataučių. Beje, viena LDSA narė surinko 600 parašų ir pardavė už \$7 stampų. Draugės, dirbkime daugiau už Scottsboro jaunuolių ir kitų politinių kalinių paliuosavimą.

66 Kp. Kor. E. Sliesoriūnienė.

L. Saveljev

Vertė Benamis

Kas Valdo Ameriką?

Kas valdo Ameriką?—kartą buvo užklaustas Gerard, buvęs J. Valstijų ambasadorius Vokietijoj.

Aišku, eks-diplomatas žinojo Amerikos įstatymus, kurie sako, jogei J. Valstijas valdo kongresas, senatas ir prezidentas, išrenkami pačių gyventojų. Bet jis žinojo daugelį sekretų, kurių nežino paprastas Amerikos pilietis.

Štai ką atsakė Gerard:

"Ameriką valdo 64 žmonės." Ir visus juos suminėjo pavardėmis.

Kas tie žmonės, valdonai šalies, kurioj gyvena virš šimto milijonų žmonių? Kuomi jie atsižymėję? Kas juos išrinko ir kas gali prašalinti?

Pasirodo, jogei jų niekas neišrinko ir niekas negali jų prašalinti. Jie valdo šalį slaptai, prieš nieką neatsakomingi. Garsūs jie tik vienu: jie—turtiniausi Amerikoje žmonės, karaliai bankų, industrijos ir prekybos.

Surašas prasideda su bankieriumi Morganu, vienu iš turtingiausių žmonių visam sviete. Jis ap rūpina pinigais valdžias Europoj ir Azijoj ir reikalauja atskaitų, kaip tie pinigai sunaudojami.

Bet jis, nevien bankierius. Jis taipgi karalius elektros, telegrafo ir telefono visoj Amerikoje. Prie Morgano—dar aštuoni bankieriai, jo pagalbininkai, bendradarbiai.

Paskui seka trys aliejaus magnatai; tarpe jų Rockefelleris—pasaulinis aliejaus karalius. Paskui aštuoni metalo karaliai; žymiausias jų tarpe—alumino karalius, buvęs J. Valstijų išdininkas Hooverio administracijoj, Melonas.

Toliau automobilių industrijos karaliai. Fordas ir septyni broliai Fišer. Keturi karaliai chemikalų industrijos; keturi amunicijos fabrikų... Ir daugiau karalių, fabrikantų ir pirklių, bankierių,—viso 64.

Jie valdo Ameriką, nes jų rankose kasyklos, elektra ir fabrikai, kur gaminama viskas, kas tik reikalinga žmogui gyvenime.

64 žmonės parduoda visiems kitiems žmonėms daiktus, pagamintus mašinų ir tų visų kitų, ir gauna pelną. Tame ir yra paslaptis jų galios.

Gerard suminėjo valdonus Amerikos. Bet tokių milijonierių randasi Anglijoj, Francijoj, Vokietijoj, Italijoj, Japonijoj. Visos kapitalistinės šalys valdomos karaliais bankų, industrijos ir pirklybos.

Anglijoj visi fabrikai, elektra, kasyklos, plantacijos ir prekybos namai, įsteigti visam sviete, valdomi penkių bankų. Juos vadina "Penki milžinai."

Vokietiją valdo 300 žmonių (taip rašė d. Leninas dar pasaulinio karo metu).

Belgijoj "Bendra kompanija" valdo 3,500 fabrikų ir įmonių. Kokios tos įmonės? Tai kasyklos, pečių išdirbystė, stiklo fabrikai, chemikalai, gatvėkariai, laivai,

gelžkeliai Argentinoj, elektros trustas Chinijoj, tai kartu viskas, kas tik galima buvo užgriebti Belgijos kapitalistų kolonijose Afrikoj ir kitur.

Tikrai sunku būtų pasakyti, kiek karalių turi išsidalinę visą svietą. Gal vienas tūkstantis, o gal dešimts tūkstančių. Juos suskaityti labai sunku. Jie, matote, negarsina savo vardų, bet dangstosi bankų ir trustų firmomis.

Bet kiek ten būtų tų karalių, aišku vienas: jie išsprendžia visus svarbiuosius reikalus, nuo kurių priklauso likimas valstybių; jie pasako, kada turi būt taika, kada karas.

Nejaugi jiems, atmetant visus kitus žmones, karas reikalingas?

LDSA Centro Finansinė Padėtis

Kadangi žymią dalį šių metų įplaukų prisiėjo išleisti perėitų metų skoloms, tad mums ir vėl bus trūkumo. Be to, mes šį metą dar negavome nė tiek naujų narių, nė tiek prenumeratų, kiek buvo nusistatyta ir yra galima gauti. O laikraštuką užrašyti nėra sunku ir kitų pažiūrų darbininkams del nepaprasto jo pigumo, jos sako: "Tai kas čia ta 50 centų, pabandysiu." Tik reikia nuolatinių pastangų. Sykiu ir apšvietą paskleistume ir naujų įplaukų susidarytų iki pradėsime gauti ateinančių metų narių mokestį.

Yra nemažai narių nepasimokėjusių, kurios žadėjo arba kad ir nežadėjo, bet galėjo pasimokėti, o vis tęsia toliau, be svarbios tam priežasties. Draugės, kurios dirbate ir išgalite, be reikalo nevilkindite. Ir kuopos valdybą apsunkinate bereikalingu klausinėjimu ir surašinėjimu ir centrui sunku verstis.

Kurios kuopos gausite paraginimus, bilas užsimokėti, pasistengkite sukelti kaip nors tą sumą ir atsisteisti. Taip pat būtų pageidaujama, kad kuopos surengtų bile ką, kad ir kieme kokį susiėjimą, "Darbininkės" naujai. Visai spaudai rengiami piknikai, o apie "Darbininkę" mažai kas užsimena, tarsi ji gyventų kitame sviete ar senais "prosperity" laikais. Kodel tokis skirtumas?

Jei kuopos surengtų kokią šaltos arbatos ar kornų partę arba užmokėtų iš izdo už vieną kitą paliuosuotą narę ir sukeltų tik po vieną dolerį ir tai mums būtų didelė parama. Draugės, vienas doleris nuo kiekvienos kuopos apmokėtų "Darbininkės" vieno numerio išleidimą.

Kaip žinote, "Laisvė" spausdina "Darbininkę", tad jei mes bilų neužsimokame į laiką ir "Laisvė" būna sunku verstis.

LDSA C. Sekr. S. S.

L. Saveljev

Vertė Benamis

Kaip Tapti Milionierium?

Vienintėlė pagelba prieš baisią vėžio ligą, išgelbėjusią jau daugelį tūkstančių žmonių,—tai radiumas, vienas iš rečiausių ir sunkiausių gamtoj elementų.

Sunkiųjų elementų gamtoj yra 92; radiumas užima sunkumu 88-tą vietą.

Dabar, kuomet mes patyrėm apie radiumą ir vėžį, galima prieiti prie istorijos, kurią tikty užvardinti: "Kaip tapti milionierium?"

Po tokiu užvardinimu kasmet Amerikoje ir Europoje išeina dešėtkai knygų. Kiekvienoje duodama į šį klausimą atsakymai: viena siūlo taupinti, pasidėti kiekvieną dieną po griveną. Antroji —dirbti, nesigailint spėkų, trečioji—išradimus daryti. Kitose vien reklamuojama siuvamos, mezgimui ir skaitliavimui mašinos, kurias įsigijusieji pasidarys milijonus. Neverta argumentuoti, ant kiek verti tie pasiūlymai. Aišku: kurie perskaitė tas knygetes, nė vienas iš jų netapo milionierium.

Istorija, kurią noriu išpasakoti, irgi nepagelbės nė vienam tapti milionieriumi. To betgi ir nesitikima. Bet už tai istorijoje yra kitokia pirmenybė: ji nėra sugalvota. Tai istorija Belgijos milionieriaus Le Šjen.

Istorija prasideda 1919 metais, momente sudarymo Versaliaus sutarties. Nors prie sudarymo sutarties Le Šjen nedalyvavo, betgi, kaip matysime žemiau, jis ten sulošė svarbią rolę.

Įsivaizduokite sau nedidelį kambarį Versaliaus palociuje. Tame kambaryje sėdi trys žmonės: ilgas, iš džiūvęs žmogus—profesorius Wilsonas, J. Valstijų prezidentas; sukliuręs senis—Francijos įgaliotinis Klemenso; trečias—Anglijos premjeras Lloyd George.

Tame kambaryje išsprendžiama likimas pasaulio. Sekretoriai atneša čia žemlapius, sąsiuvinčius statistikų ir komentarus. Ir trys žmonės pertvarko valstybių rubežius.

Negalima pasakyti, jogei jie būtų nedrasūs tame darbe. Karas pasibaigė. Vokietija pasidavė, iš jos galima reikalauti, kiek tik norima. Bet dabar klausimas jau ne apie Vokietiją, bet klausimas tame, kaip patiems pasidalinti grobiu?

Ypač šėlsta Klemenso. Tas žmogus, stovėdamas viena koja kapuose, pareiškia visiškai negirdėtą užsispyrimą. Sėdi jis visą laiką užsimerkęs, bet vos kyla kalba, jogei tokia tai kolonija netenka Francijai, bet kitai šaliai,—senio antakiai sujuda, akys atsidauro. Jis purto galva: ne, jis nesutinka. Neveltui Klemenso pramintas tigras. Veltui stengiasi Lloyd George jį perkalbėti, bet nors buvo rokuojamas kytriausiu žmogumi visam sviete, negali.

Bet štai į kambarį įeina Belgijos delegacija. Išklauso jų reikalavimo, ir momentaliai prasideda gin-

čai. Nusistebėjimui visų, Belgijos delegacija pasirodo labai nuolaidi. Viename, kame jie nemano daryti jokių nusileidimų, tai Vokietijos kolonijos Afrikoje—Kongo klausime. Ta žemė turi tekti Belgijai. Ant galo Belgijos delegacija savo išreikalauja. Išpildyta juo labiau, kad ant kiek buvo žinoma, jokių gamtos turtų ten nesiranda.

Už keletos mėnesių išeina aikštėn, jogei buvusioj Vokietijos kolonijoje Kongo, Katango distrikte, atidaryta mainos, kur Belgijos kompanija randa radiumą.

Jau minėjom, jogei radiumas—tai labai retas elementas. Bet tas dar visai menkai apibūdina, kaip jo mažai sviete. Juk auksas irgi mažai kur randamas. Bet radiumas daug brangesnis už auksą. Iki karui visam sviete per vieną metą buvo pagaminama du arba trys gramai radiumo. O idant surasti vieną gramą radiumo, reikia perdirbti bent 500 tonų plieno. Tai buvo begaliniai didelis darbas. Aišku, delko radiumas buvo visuomet taip brangus.

Le Šjen, direktorius Belgijos radiumo kompanijos, radiumą nupigino. Jis nupigino tik ant tiek, idant užsmaugus konkurentus. Abidvi mainos, kur pirmiau buvo gaminama radiumas—Austrijoje ir Kolorado kalnuose Amerikoje—užsidarė. Po tam Le Šjen nustatė, kiek pagaminti radiumo per metą: 60 gramų ir tvirtą jam kainą: \$50,000 už vieną gramą.

Tas reiškia: už vieną gramą radiumo Le Šjen gauna 180 svarų aukso.

Bet milionam žmonių, kurie miršta nuo vėžio, neužtenka tų 60 gramų radiumo. Ir, suprantama, jie neišgali nupirkti tuos 60 gramų.

Neišteko radiumo nevien mirštantiesiems nuo vėžio, bet ir mokslininkams, kurie atrado radiumą ir studijuoja jį laboratorijose.

Pagarsėjęs išradėjas, profesorius Scott, rašo:

"Mokslininkai, atradę radiumą ir būdus jo pagaminimui ir paskaitę žmonijai visą savo mokslinio darbo triūsą, dabar neišgali įsigyti radiumo nors mažiausią dalelę, taip būtina reikalingą moksliniam tyrinėjimam."

Daugelį kartų Le Šjen buvo užklaustas, ar negalima kartais padauginti produkciją radiumo Katango mainose ir nupiginti? Juk nauja kasykla, kaip kalbama, brangesnė radiumo dulkėmis, negu senoji. Ir kiekvieną kartą Le Šjen gailėjosi, išskėsdavo rankas ir kalbėdavo, jogei tas visiškai negalima: darbas mainose eina ir taip visais garais; panaudojama naujausias mašinerijos, bet radiumo ten visai mažai ir jis greitai išsibaigs.

1929 m. Švedijoje pradėta kolektuoti pinigai po visą šalį nupirkimui penkių gramų radiumo. Tuo pačiu metu Paryžius įsigijo šešis gramus, o Berlynas—keturis.

Atsirašo, betgi, vienas energingas žmogus, kuris nesutiko su Le Šjen pasakojimais. Nusprendė vykti Afrikoje ir viską patirti ant vietos.

Tuomi energingu žmogumi buvo anglas daktaras Ch. Gest. Bet kuomet jis pribuvo į Katango, į mainą jo neįsileido, nežiūrind visokiausių maldavimų. Maina buvo apsupta spygliuotomis vielomis, kaip tvirtovė; į vidų dasigauti negalėjo joks pašalinis žmogus.

Ch. Gest buvo upartas. Jis susitarė su darbininku, kuris vežė į mainą vandenį. Pasikavojęs jo vežime, Gest dasigavo į vidų, anapus spygliuotų vielų. Ir štai ką jis pamatė:

Dešimts negrų vergų kasė žemę lopetomis. Nesimatė jokių mašinų, jokių instrumentų padauginimui produkcijos. Maina galėjo duoti daug daugiau radiumo, ten radiumo radosi penkiasdešimts kartų daugiau, negu Koloradoje ir Austrijoje. Le Šjen tiksliai stabdė radiumo gamybą, idant gavus už jį šimtus svarų aukso, su visai mažu kapitalu, įdėtu Afrikos mainose.

Tokia istorija milionieriaus Le Šjen. Jis įgavo pergalę viskame, apie ką tik gali svajoti kapitalistas; jis—vienintėlis savininkas radiumo, nuskiria kokią nori jam kainą ir pagamina jo tik tiek, idant visuomet būtų didelė radiumo stoka visam sviete.

Le Šjen nereikia jieskoti pirkėjų. Jis—vienintėlis radiumo pardavėjas. Kitiems pirkliams prisieina jieskoti pirkėjų, atmušti juos nuo konkurentų.

Bet, pirm negu kalbėti apie kitus kapitalistus, reikalinga dar trumpam laikui grįžti prie Le Šjen. Jums veikiausia žingeidu, kuomi baigėsi toji istorija? Ką padarė Le Šjen, kuomet Dr. Ch. Gest atrado paslaptį Katango mainose?

Atsakymas bus štai kokis: istorija niekuomi nesibaigė, ji dar tęsiasi ir dabar. Veltui Ch. Gest rašė straipsnius vieną paskui kitą, šaukė protestuoti, vos nepasiskundė Tautų Lygai,—niekas negelbėjo. Kodel?

O tai delto, kad Le Šjen yra vienas iš Belgijos "Bendros Kompanijos." O ši kompanija galiną ant tiek, idant nepaiso jokių protestų. Šeiminkai tos kompanijos įeina į tų tūkstančių skaičių, kurie valdo visą svietą.

OAKLAND, CAL.

Sekmingas Piknikas

Liepos 16 d. LDSA 146 kp. turėjo pikniką drg. Rakauskienės darže. Komisijos narės K. Janakauskienė ir U. Rakauskienė daug pasidarbavo surengime šio pikniko, bet darbas ir nebuvo veltui. Privažiavo daug žmonių iš Oakland ir San Francisco, taipgi buvo nemažai ir svetimtaučių.

Linksmos visi iki vėlumai. Parduota dikčiai literatūros. Gauta "Vilniai" Skaitytojų. Visais atžvilgiais piknikas pavyko. Pelno liks artį \$25.00. Mūsų kuopa visuomet padaro pelno iš parengimų, ir tuos pinigus išaukauja darbininkiškiems reikalams.

K. M.

Šis bei Tas iš Toronto

Liepos 12 d. įvyko LDSA 144 kuopos susirinkimas. Narių atsilankė nemažai. Susirinkimas šiūmi kartu buvo tvarkingesnis ir pravesta gerų nutarimų šių dienų klausimais.

Kadangi Kanados Darbininkų Apsigynimo Lyga skelbia Tarptautinę Solidarumo Savaitę prieš Vokietijos fašizmą, tai nutarta pasidaruoti tam tikslui, parinkti aukų, rengti mitingus, išnešti protesto rezoliucijas prieš Hitlerį, kuris kankina tūkstančius nekaltų darbininkų. Kuopa išrinko komisią, kuri tame darbuosis.

Be to, kuopa nutarė laikyti paskaitytas po kiekvieno susirinkimo užbaigos; tikimės turėti pasekmingas.

Gana gerą įspūdį padarė d. V. R., atsilankydamas į mūsų susirinkimą. Draugas V. R., kaip delegatus ALDLD suvažiavimo, pranešė, kad tame suvažiavime buvo pakeltas klausimas suvienyti LDSA su ALDLD. Taipgi d. V. R. suteikė patarimų ir keletą naudingų pastabų.

Mano manymu, pasiūlymas suvienyti šias dvi draugijas yra pagirtinas dalykas ir jį reikia stengtis praveisti gyveniman. Aš siūlyčiau, kad mūsų kuopa sekantį susirinkimą atydziai apsvarstytų reikalingumą suvienyti, kadangi šių draugijų vienas tikslas.

Sekantis LDSA 144 kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 9 d., 8 val. vakare, 82 Manning Ave. Dalyvaukite ir atsineškite gerų sumanymų del kuopos labo.

Kp. Kor. A. Ylienė.

GREAT NECK, N. Y.

Bedarbių Tarybos Maršuos į Mineolą

Pas mus nekurie draugai ir draugės dar dirba, bet algos nukapotos iki žemiausio laipsnio. Dabar viso mūsų "County" Bedarbių Tarybos rengiasi maršuoti į Mineolą. Čia mūsų, LDSA narių, pareiga nesnausti,—prisidėti prie bedarbių maršavimo, nes bedarbė paliečia visus vyrus, moteris ir jaunuolius.

Užsimušė Jaunuolis Darbe

Bado verčiami darbininkai ima pavojingiausius darbus. Vienas neturtingas Great Neck'o maliorius, kontraktorius, užlipo labai augštai maliavoti vandeniui pumpą. Jo 15 metų sūnus taip pat ėjo tėvui padėti dirbti, bet užlipes 50 pėdų augštin—paslydo, pasileido žemyn ir ant vietos užsimušė. Tai vis turtingųjų parazitų aukos.

LDSA 64 Kuopoj Apsileidimas

Liepos 12 d. turėjo įvykti kuopos susirinkimas, bet gal mūsų draugės apsikrėtė tinginio liga, kad tik 6 narės atsilankė, tad susirinkimo neturėjom, tik šiaip pasikalbėjom ir išsiskirstėm. Brangios draugės, kas bus su mumis toliau, jei taip apleisime mūsų klasės darbą? Griebkimės už darbo išvieno, draugiškai. Vykdykim susirinkimus ir bendrai aptarkim savo reikalus.

Sekantis susirinkimas įvyks 9 d. rugpjūčio (kur?). Malonėkite visos dalyvauti ir atsivesti naujų narių. Koresp. Grupė.

KĄ DAVĖ DARBININKAMS ROOSEVELTO NAUJA DALYBA

Rooseveltas kandidatodamas į J. V. prezidentus, kryžiuodamasis žadėjo darbininkams naują dalybą (New Deal) jei jį išrinktų prezidentu. Ir kaip tik jį išrinko, taip greitai jis parodė šios šalies darbininkams ką ištikrųjų reiškia jo nauja dalyba.

Rooseveltas tuojau numažino valdžios darbininkų algas ir veteranų bonus. Uždarė bankus, kurių tūkstančiai nebeatsidarė, nunešdami 4 bilionus dolerių darbininkų ir fermerių sunkiai sutaupyto pinigų.

Moteris su kūdikiais išmestos iš namų, pasekmėje Rooseveltto naujos dalybos. Bankai nunešė jų pinigus, o morgičių kompanija—namus.

Rooseveltas sukimšo 250 tūkstančių bedarbių jaunuolių į militarines verstino darbo kempes, kur jiems buvo žadėta mokėti po dolerį į dieną. Bet ir to dolerio negauna, nes didžiumą uždarbio atima ir atiduoda jo tėvams vieton pirmiau duotos pašalpos. Šeimynos, kurios nenori leisti savo sūnus į tas kempes, yra grąšinamos pašalpos atėmimu.

Rooseveltas pasirašė bilių, užtikrinantį bankieriams ir "morgičių" kompanijoms nuosimčius ir įdėlius. Reiškia, tas bilius atkreiptas prieš mažų namų savininkus, kurie didžiumoje yra bedarbiai—neužsimokėsi nuosimčių, bankas ar morgičierius atima sunkiai uždirbtus pinigus išgytą namelį.

Roosevelto valdžia panaikino auksą valiutą, tuomi numažino dolerio vertę ir pakėlė produktų kainas.

Industrijos Atbudavojimo Aktas

Birželio m. pabaigoj Rooseveltto administracija priėmė Industrijos Atbudavojimo Aktą. Tas bilius atkreiptas prieš visą darbininkų klasę. Šis bilius vedėju, diktatorium paskyrė generolą Johnson, tą žiaurų reacionierių, kuris senai darbuojasi už panaikinimą Mass. valstijos įstatymo, draudžiančio moterų ir vaikų naktinį darbą. Johnson savo prakalboj birželio 25 d. sakė:

"Darbdavių asociacijos, po senu įstatymu nebuvo pakankamai tvirtos, bet naujas įstatymas padaro jas labai svarbiom. Jos yra veik dalimi valdžios ir da-

bar gali atlikti daug daugiau, negu pirmiau."

Atvirai ir aiškiai pripažįsta, kad darbdaviai yra valdžia.

Toliaus Johnsonas savo kalboj tęsia:

"Tiktai prekybinės ir industrialės asociacijos ar grupės, o ne bendros prekybininkų ir darbininkų atstovų grupės galės patiekti patvarkymus ir sutartis."

Iš to aiškiai suprantama, kad bosai galės patiekti patvarkymus, darbininkai tuos patvarkymus turės tik išklausti ir pildyti. Valdžia tvirtina, kad išklaūs visus darbininkų grupes. Vienok, kuomet audėjų delegacija, po vadovybe Nacionalės Audėjų Unijos, norėjo priduoti savo patvarkymą, tai jų nenorėjo įsileisti, kol darbininkų masinis veikimas ir kovingumas priverstė išklausti delegacijos pasiūlymus.

Viename punkte to akto pasakyta, kad darbininkai galės organizuotis ir derėtis su bosais per savo atstovus, taip pat būk nereikšią rašytis į kompanijų unijas ir nedrausią rašytis į sau patinkamas unijas ir kad darbdaviai turės prisilaikyti per prezidentą nustatytų "maksimum" valandų ir "minimum" algų.

Apdavimui Darbininkų Kompanijos Tveria Savo Unija

Bet ar ištikrųjų darbininkai galės prigulėti kovingose unijose. Anaipol. Plieno, robo ir tabako industrijose, kompanijos žaibo greitumu tveria savo unijas ir pasiūnia išgamas ir savo šnipus atstovauti darbininkus derybose su bosais. Kur nėra pas darbininkus klasinio susipratimo ir kovingumo, ten bosai bando ir bandys įvesti savo unijas, jei ne geruoju, tai prievarta. Žinoma, kur egzistuoja AF of L. (Amerikos Darbo Federacijos) arba kitos reacionierių kontroliuojamos unijos, ten bosams nereikės savo unijų, nes tos unijos atsidavusiai gina bosų reikalus, o darbininkus apgandinėja.

Apie "Maksimum" Valandas

Audinyčiose jau priimta 40 valandų darbo savaitė. Anot Johnsono, Rooseveltto planas yra ne duoti daugiau darbo, bet paskirstyti esamąjį tarp daugiau žmonių. Bet juk tas planas niekuom nesiskiria nuo Hoover'io

bado (stagger) plano. Reiškia dalį darbininkų grąžins darban ir atims nuo jų pašalpa, gautąją pusbadžio algą padalins į bado algas.

Apie "Minimum" Algas

Žinoma, algas nustatys tokias, kokias bosai sutiks mokėti. Audėjams jau nustatė ir "gerasis" prezidentas pasirašė. Pietuose mokės \$12, o šiauriose \$13 į savaitę. Kaip kam atrodys, kad algos ištiesų pakeltos, bet paėmę atydon faktą, kad produktų kainos pakilę mažiausia 15 nuoš.—pamatysme, kad algos nepakilo. Be to, bosai eis prie to, kad ta žemiausia alga beliks augščiausia. Kaip jie tą padarys? Vienas bosų žurnalas "Fibre ir Fabric" rašo:

"Tik kvailas gali manyti, kad už 40 ar 30 valandų darbo savaitę mokėsime tiek, kiek už 48 valandas mokėjome. Darbininkas gaus mokestį tik už tiek valandų, kiek jis išdirbo."

Pasakyta aiškiai.

Bosai sudės naujas mašinas, pagreitins darbą, privers atlikti tiek darbo sutrumpintomis valandomis, kiek atliko pirmiau ilgomis valandomis, o mokesties gaus mažiau. Perviršis produkcijos bus kaip buvo ir darbininkus paleidinės iš darbo kaip paleidinėjo.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, ponas W. Green, pasižadėjo šimtu nuosimčių stovėti už šį bilių.

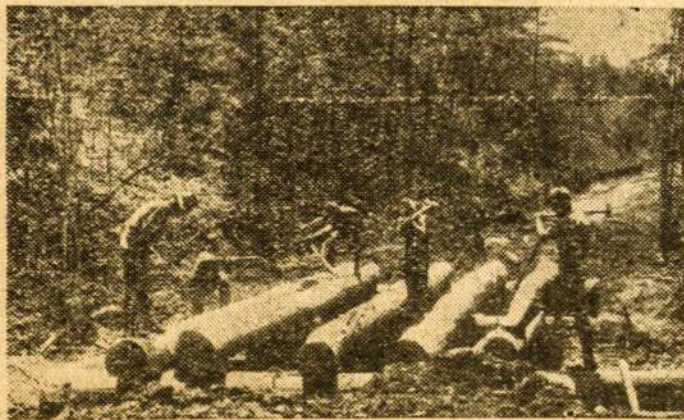
Išrišimui darbininkų su bosais kivirčių, siūloma štai kokia procedūra:

Valdžia turėsianti "board'ą, (tarybą) kuris atstovausias industriją, darbininkus ir "visuomenę". Jeigu tas boardas nepajėgsias išrišti kivirčių, tai reikalas būsiąs pavestas generolui Johnson ir, žinoma, jis išrišias, nes jo žodis, tai įstatymas.

Mes žinome, kad Johnsono žodis bosams bus įstatymu, nes bosai patys tą įstatymą bus jam davę, bet kas liečia darbininkus, mes griežtai pareikškim, kad mes patys spręsim, mes pavartosim mūsų svarbiausį įrankį tokiuose atsitikimuose—streiką.

Kaip praeityje buvo, taip ir ateityje streikas turės būti darbininkų kovos įrankiu. Valdžia ir bosai nori atimti iš darbininkų teisę streikuoti, bet mes nepasiduosime ir tęsime kovą.

A. Visockienė.

Kita dalis Rooseveltto plano. Jaunuoliai atskirti nuo namų ir nuo gyvenimo. Daugelis jau gyvastį padėjo miškuose. Likusius pasius į karo lauką.

Darbininkės Gyvenimas Aukso Sostinėj

(Tąsa iš 2-ro pusl.)

kambario, kad išmestai gatvėn nebebus nė kuo mazgoti nė kur lopyti. Moteris sušuko:

"Ne, to t'ai jau nebus, gatvėje aš ir mano vaikai nesėdėsime. Aš atvažiuoju į šią šalį jauna, skaisti, kaip rožė mergina. Pasileisdavau per Williamsburgo tiltą į New Yorką į darbą, niekas mane nepavytų. Dirbtuvėje daugiausia už visas uždirbdavau; buvau smarki, drūta. Taupinau, kur nereikia nelakstydavau. Pėsčia į darbą ir iš darbo eidavau. Sekmadieniais bažnyčion nueidavau ir pasimeldus vėl grįždavau namo. 35 metus išdirbau ir sveikatą padėjau. Kur dabar mano sveikata? Ne, to t'ai jau nesulauks. Lai pabando mane išmesti, aš jiems akis išdraskysiu. Lai užmuša, bene tokio čia gyvenimo gaila. Lai areštuoja, t'ai dar pavalgyti gausiu, pasilsėsiu.

Moteris per visą amžių sunkaus darbo ir prietarų nualintos vergiškai kenčia tą baisų skurdą. Pas jas prisirinkę tiek karčiųjų, kad galėtų užlieti pasaulį. Tačiau jos tyli, nes nesupranta, kad tik per kovą pagerins savo gyvenimą. Jose yra nepaprasta ištvėrmė, tik reikia joms išaiškinti, reikia pasukti tą energiją revoliuciniu keliu. Nelengva apšviesti ir suorganizuot tamsias, klasiniai atsilikusias moteris, vienok tą privalome padaryti, nes tik įtraukus moteris į kovą mes kovą laimėsime.

Mažytė.

LOS ANGELES, CAL.

Ypatiskumai Kenkia Kuopai

Gerb. "Darbininkės" Administracija: prisiūniu 3 naujas dvi-metines skaitytojas. Būt naudingiau gauti nares į LDSA 66 kuopą, kad būtų galima pakęsti keleto narių atsinešimą privatiškų pakalbėjimų į kuopos susirinkimus.

Klaidą daro tos draugės, kurios pirmininkaudamos, leidžia susirinkime apskusti draugę be darodymų jos kaltės, o kaltinamajai neduoda balso pasiaiškinti. Supraskite, draugės, kad nelygūs nervai, ne visos narės gali pakęsti nepamatuos užmetimus ir aštirus žodžius. Riškite klausimus draugiškai ir atsargiai.

Yra narių, kurios labai pavydingai ir protingai dirba LDSA 66 kuopoj, bet yra tokių, kurias kuopa turėtų prilaikyti nuo nelento įpročio—ypatiškumų. Jos nesupranta, kad ypatiški užspuolimai susirinkimuose nedaugina, bet mažina narių skaičių. O dabartinės aplinkybės reikalauja, kad kuopa augtų, nes mažą grupelę draugių negalite visą darbą padaryti.

Draugės, nugalėkite virš minėtas kliūtis ir kuopa augs. Los Angeles mieste labai lengva auginti lietuvių darbininkų kuopą, nes nėra kunigo, niekas nevaržo darbininkų protą, tik reikia išrasti tą piktligę ir mokyti suprasti, kad susipratusios darbininkės negalime vaduotis piktumais ir ypatiskumais. Dėkui, Mažytė.

Amerikietės Darbininkės Patyrimai Lietuvoj

(Tąsa)

Kaliniai Surakinti Retežiais

Visai netoli paskutinės stoties pasigirdo nepaprastas dainavimas. Nagi žiūrime pro langą, pamatėm—varo kalinius iš darbo nuo durpių kasimo. Visų rankos surakintos. O jie taip gražiai dainuoja. Juos varo raiti du policistai, o iš šonų keturi kareiviai su šautuvais. Kalinių būta visokių, kaip paskui sužinojau, politinių ir kriminalistų.

Malonus Pasimatymas su Tėveliais

Vos traukiniui sustojus, pamačiau, kaip mano seni tėveliai su didžiausiu žingeidumu laukia. Išėjus iš traukinio, tėveliai puolė man į glėbį ir verkdami bučiavo. Matyti buvo, kad jie labai manęs pasiilgę. Perstačiau jiems savo vaikūtį ir vaikučiui savo tėvelius. Pasisveikinę, apsidžiaugę, susėdom į vežimą, kuriuo aš per 19 metų nebuvau važiavus, ir leidomės namo. Nors buvo 13 d. liepos, bet oras vakare buvo toks šaltas, kad reikėjo drebėti, o vaikūtį turėjau suvynioti lietuviškon skaron.

Parvažiavus pas tėvelius, radau laukiant sesytes ir broliuką, kurį aš palikau tik 3 mėnesių. Palikau visus mažučius, o dabar jau visi suaugę, seserys apsivedę, tik viena likusi pas tėvelius. Labai malonu buvo juos matyti, o labiausia buvau patenkinta tėveliais, kad jie tokiame varge gyvenę, o dar gražūs atrodo. Beveik visą naktį nemigom, kalbėjom su tėveliais ir seselėmis.

Lietuvoj Moterys Dirba Prie Akmenų Skaldymo

Ant rytojaus buvo šeštadienis. Diena graži, tai aš su tėveliu važiavau į Uteną, pas policijos nuovadą užsiregistruoti, taip kaip visi Lietuvon nuvykę turi daryti.

Mums prisiartinus prie plento pamačiau, kaip moterys dirba prie akmenų skaldymo. Vienos skaldo, kitos sijoja. Man buvo skaudu žiūrėti į jas. Pirmiau, devyniolika metų atgal, niekur nemačiau moteris dirbant prie akmenų skaldymo. Jų rankos kruvinos. Veidai vėjo supūsti, žemėm apnešti, net pažint negalima. Na, tiek to, pamaniau sau, mes, moterys, darbo nebijom, bile būt už ką dirbt. Gal nebloggerai apmoka už tokį darbą, gal moterys pradėjo įeiti į geriau apmokamus darbus? Gal yra už ką taip sunkiai dirbti? Norėjosi su jomis pasikalbėti. Tarsi įskaitydamas mano mintį, tėvelis sako:

“Čionai yra viena tavo pažįstama.”

“Pašauk ją čia, tėveli, pasikalbėsime”,—prašiau tėvelio.

Sustabdėm arklį ir pašaukėm vardu. Jinai padėjo didelį kūjį ir nedrąsiai priėjo. Ji mane tuoju pažino, o aš ją negalėjau

pažinti, taip buvo suvargus. Aš jos paklausiau:

“Kodel, drauge, taip sunkiai dirbate?”

“Ką darysi, badas priverčia viską dirbti.”

“Ar jūs daug gaunate atlyginimo už tokį sunkų darbą?”

“Aš gaunu už skaldymą tris litus į dieną, o katros sijoja, tos gauna po du litu į dieną. Laiminga tu, kad išbėgai iš tos prakeiktos Lietuvos, tai dabar tu esi ponia.”

“Aš, drauge, esu tokia pati darbininkė, tik mano darbas biskį lengvesnis ir atlyginimas didesnis.”

Atėjo pas mus daugiau jų. Jos sako:

“Mes girdėjome, būk Amerikoje moterys lygiai uždirbančios su vyrais?”

“Neteisybė, draugės, toks pat išnaudojimas darbininkės moters, kaip ir čia, tik Amerikoje darbininkės moterys organizuojasi ir kovoja už lygias teises, tokiu būdu bent kiek pagerindamos savo gyvenimą. Tik Sovietų Sąjungoj, kur darbininkai patys viską valdo, ten moterys ne tik gauna už lygų darbą lygią algą su vyrais, bet yra aprūpintos viskuo laike gimdymo ir gauna prieš ir po gimdymo vakaciją su pilna alga. Bet tos moterys organizavosi ir sunkiai kovojo, kad įsteigti ten darbininkų valdžią. Taip turės ir kitų šalių moterys daryti.”

Jos ten buvo penkios. Visos vadino mane “ponia”, tik viena iš jų pratarė:

“Drauge, čionai labai sunku darbininkus suorganizuoti, taip esame suvaržyti”, — kalbėdama jinai rodė ranka į Naujaulico, lauke stovintį, krūmeliais apaugusį kalnelį,—matai tuos mažus krūmelius? Ten ilsis penki draugai ir mano vienas brolis. Juos privertė sau ir duobes išsikasti ir gyvus į duobes budeliai sumetę užkasė amžinai, už tai, kad jie drįso darbininkams pasakyti teisybę.”

Žingeidu buvo girdėti tą draugę kalbant, tik jos neturėjo laiko ir mano tėvelis turėjo važiuoti, tad persiskyriau su jomis.

Pasikalbėjimas Nuovadoj

Įėjom į raštinę. Tuoj vienas paklausė:

“Ko, poniai, nori?” — Aš padaviau amerikonišką pasportą. Jisai paėmęs sako:

“Tai poniai esi Amerikos pilietė?”

“Taip.”

“Ar turi Lietuvos vizą?”

Aš sakau: “pavartykit šią knygelę ir rasit.” Taip padaręs surado viską tvarkoj. Visko mane išklausinėjo. Aš atsakinėjau šaltai.

“Ar atsivežėt ir sūnelį Lietuvon; gal paliksit čionai mokytis?”

“Aš tik vieną turiu ir niekur nepaliksiu.” O jis sako:

“Daug kas iš Amerikos atveža Lietuvon mokytis, nes Lietu-

voj geriau mokina, negu Amerikoje.”

“Kas iš to Lietuvos mokslo; mokina, bet kaip tik katras daugiau supranta, tuojaus Lietuvos valdžia sušaudo,” — atsakiau jam. Jisai šnairiai į mane pažiūrėjo ir sako:

“Kas, poniai, tokią istoriją pasakojo?”

“Aš mačiau Amerikos laikraščiuose,” — atsakiau.

“Netikėkit, neteisybė, dabar persitikrinsit pati, tada žinosi, kokios Lietuvos teisės.”

“Taip, taip, tai delto ir atvažiavau, kad pamatyti draugus ir Lietuvos tvarką,” — betvarkę,

(Tąsa 7-tam pusl.)

LDSA Pild. Komiteto Tarimai

Posėdis įvyko birželio 5 d. Sekretorė pranešė, kad suvėluotų mokesčių dar vis ateina, bet yra dar nemažai ir nepasimokėjusių narių. Pinigų turime tik del čekių apyvartos palaikymo—\$200. Bilos iki šiol visos apmokėtos. Naujų narių gauname po keletą. Buvo nesusipratimo tarp sekretorės ir 22 kuopos, bet tas dalykas, rodos, išsiaiškintas. Iš 108 ir 143 kuopų jokių žinių neturime.

Skaitytas 53 kuopos laiškas ir po plataus apkalbėjimo nutarta laišku pranešti draugėms PK nuomone.

Trečio Apskričio sekretorė išnaujo kreipėsi su klausimais kas del buvusio 10 Razono išdo ir del atgaivinimo to Apskričio, taipgi apie 108 kuopos padėtį. Prieita prie išvados, kad draugės 3 Apskričių, kaip geriau žinančios tos apskričių reikalus ir retkarčiais galinčios asmeniškai susisiekti bent su kai kuriomis tų kolonijų veikėjomis, stengtųsi pačios pasiegti sulig galimybėmis. Apskričio paskirtos delegatės atstovavo centrą Tom Mooney Kongrese ir “Vilnės” šerininukų suvažiavime.

Apkalbėta padėtis 106 kuopoje delei toj kolonijoj einančio streiko ir nutarta parašyti sekretorei.

Draugei J. T. Bimbienėi nedalyvaujant PK ir redakcinės komisijos posėdyje, nutarta pakviesti sekamą alternatę d. S. Bimbienę iš Patersono.

Nutarta pasiųsti dvi delegates į PNL Jaunuolių suvažiavimą ir pasveikinti su \$5 auka. Delegatėmis paskirtos jaunuolės H. Mantuškaitė ir A. Kazokytė.

Draugė Karosienė pranešė, kad maršrutuodama sužinojo, jog buvusios West Lynn kuopos yra likęs izdas, kuris lig šiol nėra gražintas centrui. Sekretorė instrukuota susižinoti su tomis draugėmis ir priminti, kad privalo gražinti izdą, jei kuopos negali atgaivinti. Taipgi išdavė platų raportą iš savo maršruto ir apie padėtį daugelio kolonijų, kuriose ji buvo. Nors tlose vietose buvę labai peiktino apsileidimo prisirengime prie maršruto, tačiau bendrai imant, maršrutas pavyko. Finansiniai turim biskį nedatekliaus, bet kelios kolonijos žadėjo vėliau pasidarbauti sukėlimui nedamokėtų lėšų.

Pirm. K. Šolomskienė.

Sekr. S. Sasna.

Posėdis įvyko 16 d. liepos. Sekretorė raportavo, kad įplaukus sumažėjo. Jei negausim iš kuopų paramos, įsigysim skolų, nes didelę dalį šių metų mokesčių išmokėjom padengimui pereinome meto skolos. ALDLD suvažiavime iškeltas vienybės klausimas gali atsiliepti į narių gavimą, tad reiktu parašyti į nares atsišaukimą tuo reikalu. Pasekmės buvimo 5 apskričių silpnos del esamo karšto oro ir del moterų užsiėmimo dienomis, mažai randama namie. Philadelphioj darbas tarp moterų gerai pastatytas, rūpinasi narių gavimu ir palaikymu. Pas visas atlankytas moteris patyriau, kad jos tankiai būvę atlankytos per vietines drauges tuo ir kitais reikalais, tad nesunku buvo jas gauti į organizaciją, nes vietinės draugės turi su jomis gerus ryšius. Kuopa abelnai turi gerą veikimo rekordą. Eastone taip pat vietinės draugės stengiasi palaikyti ryšius su kitomis moterimis ir ateityje turės pasekmes. Kitur silpnai pastatytas moterų organizavimo darbas, daug draugių skundės mažai turinčios pažįstamų, tad mažai ką atlaikėm. Veik visur diskutavo vienybės klausimą; daug išsireiškia už vienybę, bet daug ir prieš vienybę, nes mano, kad delto nukentėtų moterų organizavimo darbas.

Iš jaunuolių suvažiavimo raportavo

H. Mantuškaitė.

Nutarta rugpjūčio mėnesį nevažiuoti į kolonijas. Pradžioj rugsėjo sekr. nuvyks į Pittsburgh apielinkę, nes ten organizavimas lietuvių darbininkų labai apleistas.

Nutarta laikyti organizacijos sekamą vaju nuo 1 d. sausio iki 1 d. balandžio, 1934 m.

Centro redakcinė komisijon paskirta A. Visockienė vieton pasitraukusios J. T. Bimbienės.

Nutarta parašyti atsišaukimą į nares del iškilusio vienybės klausimo.

Nutarta prie pirmos progos turėti bendrą LDSA ir ALDLD CK posėdį išdirbimui planu del sumanytos vienybės, kuriais vaduojantis būtų aiškiau draugėms ir draugams kolonijose diskutuoti ir spręsti vienybės klausimą.

Pirm. H. Mantuškaitė, Sekr. S. Sasna.

Iš LDSA 4 Apsk. Konferencijos

Konferencija įvyko liepos 9 d., 201 Moser St., Nanticoke, Pa.

Konferenciją atidarė org. S. Dskauskienė.

Mandatų komisijon įėjo draugės V. Remeikienė ir O. Janušauskaitė, kurios raportavo, kad randas 10 delegacijų nuo 5 kuopų sekančiai: 53 kp., Phymouth; 54 kp., Seranton; 63 kp., Nanticoke; 48 kp., Wilkes-Barre; 88 kp., Wyoming. Iš Binghamtono delegatės nepribuvo.

Pirmininkavo drg. O. Janušauskienė. Skaitytas protokolas pereinatos konferencijos ir priimtas su pataisymu: protokole skambėjo, kad Plymouth'e prisirašė 6 jaunuolės, o tik viena lanko susirinkimus, o turėjo būti viena nelanko, kitos visos lanko reguliariai.

Org. raportavo, kad piknikas davė pelno \$15.87. Fin. sekr. raportavo, kad 63 ir 52 kp. pamokėjo Razonui po \$3.00 padengimui delegacijų lėšų į Seimą. Kuopos ant vietos sekamai pasimokėjo į Razoną: 63 kp.—\$1.50; 88 kp.—\$1.00; 53 kp.—80; 48 kp.—\$2.10; 54 kp.—\$2 30c—viso \$8.70. Raportai priimti.

Rezoliucijų komisija: O. Glaubičienė ir E. Cibulskienė.

Nutarta pasiųsti rezoliucija Tarp. Darb. Apsigyrimui su \$5.00 auka; užuojautos rezoliucija Lietuvos politikim kaliniams su \$2.00 auka. Taipgi pakuota Agitacijos Fondui ir Darbininkų Centru po \$2.00.

Kuopos raportos išdavė raštiškai. Nanticoke delegatė raportavo, kad jų veikimas suvaržytas, nes kaip jos renge prakalbas drg. Karosienė, tad koks nors šnipas skundęs svetainės savininkui, kad bolševikės renge tas prakalbas, pasikvytę bolševikė iš Rusijos, kuri būk šmeižus Amerikos prezidentą ir taip toliau. Tokiu būdu tos svetainės daugiau negauname, o kitos neprieinamos ir todėl kol kas parengimų negalime rengti.

Nutarta, kad visos kuopos prisidėtų prie Bedarbių Tarybos, kur ji randasi.

Nutarta sekančią konferenciją laikyti Wilkes-Barre.

Pirm. O. Janušauskienė, Sekr. E. Cibulskienė.

PRANEŠIMAI

EAST NEW YORK, N. Y.

LDSA 111 kuopos susirinkimas įvyks rugpj. 3 d., 8 val. vakare, pas drauge Baltrušaitienę, 13 Logan Street. Draugės ateikit paskirtu laiku, nes yra daug svarbių dalykų apsvarstymui.

Org. M. Misevičienė.

SCRANTON, PA.

LDSA 54 kuopos susirinkimas įvyks 9 d. rugpjūčio, 7:30 val. vakare, pas d. Pabalienę, 2125 Bellau Ave. Visos narės pasistengkite dalyvauti.

Sekr. O. J.

TORONTO, CANADA

LDSA 144 kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 9 d., 8 val. vakare, 82 Manning Ave. Kiekvienos narės pareiga atsilankyti ir atsivesti po naują narę. Šis susirinkimas turi būti skaitlingiausias iš visų, tatgi, draugės, pasistengkit dalyvauti ir nesivėluoti nes gana daug svarbių tarimų turėsime.

Sekr. M. Pajuodaitė.

CLEVELAND, OHIO

Didelį pikniką rengia LDSA 24, ALDLD 22 ir TDA 11 kuopos, nedėlioje, 6 d. rugpjūčio (August), V. A. Anderson'o farmoje Green Rd., lietuviams žinomoj vietoj. Prasideš 11 val. ryte. Bus gera orkestra. Įžanga 20c. Kviečiame visus atsilankyti. Praleisite linksmi laiką ant tyro oro ir paremsite darbininkų organizaciją.

KELRODIS: Važiuojantieji strytkariais, imkite Green Rd. ar Euclid Village ir važiuokite lig Green Rd. Išlipę eikite po tiesiai į kalną. Paėję apie 10 minutų, rasite pikniko vietą.

Pikniko Komisija.

Centro Sekretorės Pranešimai

Naujos Knygos Platinimas

Nauja mūsų knyga "Moters Kovotojos del Komunizmo" dar labai mažai teišplatinta. Kai kurios kuopos dar visai neplatino ir nenori paimiti nė po 5 knygas platinti. O tai labai svarbi moterims knyga. Ne tik moterims, bet ir vyrams. Bet labai mažai vyrų "tesugriešijo" nusipirkdami šią knygą. Ar tai moterų atlikti darbai ir jų nurodymas mūsų lietuvėms darbininkėms ir tuomi akstinimas jų į kovą—menkas dalykas, kad vyrams nuverta to žinoti, neapsimoka tuo užsiimti?

Tik viena ALDLD kuopa su prato reikalą tos knygos užsisakyti. O juk yra desėtkai lietuvių kolonijų, kur yra ALDLD kuopos, bet nėra moterų kuopos ir niekas tos knygos neskaitė, nematė. Reikėtų ALDLD kuopoms jos užsisakyti ir paskleisti. Knyga yra 160 puslapių, turi su virš 40 paveikslų. Parsiduoda po 25 centus. Platintojams duodamas 25 nuosimtis.

Nominacijos Blankos

Šiomis dienomis išsiuntinėjome LDSA Centro viršininkų nominacijos blankas. Nepaisant, kad diskutuojame vienybę su ALDLD, tačiau rinkimai eis savo keliu, nes jei ir suvienysim visvien darbas tarp moterų eis, tad svarbu bus turėti moteris bendrame komitete.

Organizacijos yra nustatyta, kad kelionės išlaidų į posėdžius P. Komiteto narėms galime mokėti ne daugiau \$5 už vieną posėdį. Tad apsiimti ir būti išrinktos gali draugės gyvenančios netoliau, kaip \$5 kelionės, arba galinčios pačios iš save damokėti skirtumą.

Kas Dabar Yra Komitete

Išrinktos buvo S. Sasna, K. B. Karosienė, J. T. Bimbienė, E. N. Jeskevičiūtė, K. Šolomskienė, T. Vasikonitė, S. Petkienė. Draugė Karosienė išvažiavo, d. Bimbienė taip sau pasitraukė. Jų vieton paimtos antra ir trečia alternatės A. Zablackienė ir S. Bimbienė, patersonietė. Pirmą mūsų alternatę, S. Kazokytė taipgi turėjo išvažiuoti su darbu, negalėjo užimti vietos. Visos esančios komitete draugės lanko posėdžius. Sekr. pagalbininkė yra A. Visockienė, išdininkė O. Depsienė ir redakcinė komisijoj, apart K. P. narių yra H. Mantuškaitė.

Manau, būtų sveika, kad mes atnaujintume apkalbėjimą kandidačių, kaip kad seniau, ir draugės tuo klausimu parašytų, ypač kur mato naudinga ir reikalinga pastatyti naujas drauges, apie kurias dar mažai kas žino.

Permainymas Antrašų

Sįsdamos permainyti antrašus, pažymėkite visas savo užimamas vietas. Pavyzdin: yra draugių, kurios yra kuopos sekretorėmis, literatūros agentėmis, ir tikisi, kad visuose tuose skyriuose antrašai bus permainyti, nyti antrašą. O taip nebūna. Gavus permainymą antrašos nėra kada sužiūrėti ar kartais ta

bile tik pranešta, kad permaidraugė nebus kokio viršininkė, negi galima atsiminti kiekvienos draugės užimamą vietą, ypač kada didžiama permainų ateina paskutinėse mėnesio dienose, kuomet daugiausia darbo. Paminėkite visas užimamas vietas, tada visur bus permainyti antrašai.

Svarbu taip pat atsiųsti permainą antrašo, jei galima, prieš 25 d. mėnesio, nes apie 25 laikraštis būna išsiunčiamas; tik retkarčiais vėliau.

Blankos Aukų Rinkimui

Sykiu su nominacijų blankomis pasiuntėm ir blankas parinkimui Komunistų Partijos pasveikinimui. Šįmet sueina 14-ka metų nuo partijos įsikūrimo, tad šia proga pasidarbuokime, pasveikinkime sulig išgalės ir su finansine parama tolimesniems jos darbams. Blankose pažymėta gražinti iki 15 d. rugpjūčio, tad kurios spėsit ką nors atlikti, gražinkite iki tai dienai, bet jei nespėsite nieko surinkti, tai kad ir diena kita vėliau, bile ką nors atliksite.

LDSA Delegatė apie Jaunuolių Susvažiavimą

Jaunuolių konferencija davė man labai gerą pavyzdį apie darbą, kokį mūs jaunimas tikisi atlikti. Ji mane įtikino, kad ne tik suaugusieji veikia už įsteigimą Sovietų Amerikos, bet kad ir jaunieji dirba taip pat ar dar sunkiau.

Atstovybė buvo didesnė, negu bile kas tikėjomės. Vidurvakarinės valstijos labai gerai atstovautos, rytai taip pat.

Jaunuoliai vedė savo susirinkimą kaip rimti, suaugę, o ne kaip vaikai, kaip kad kai kurie darbininkų priešai sako. Nors konferencija tęsėsi visą dieną, tačiau padaryti tarimai, manau, verti yra to laiko ir energijos.

Linkiu tik, kad tarimai būtų pilniausia praveisti gyveniman ir kad Antroji Nacionalė Liet. Jaunuolių Konferencija būtų tokia sėkminga, kaip pirmoji.

H. Mantuškaitė.

AMERIKIETES DARBININKES PATYRIMAI LIETUVOJE

(Taša iš 6-to pusl.)

maniau pati sau, prisiminus aną kalnelį, kur trūnija mūs draugų kaulai ir kur kruvinomis rankomis moterys kerta akmenis už tris litus į dieną.

Išėjus iš nuovados, tėvelis sako:

"Vaikyt, būk atsargi, nekalbėk ko nereikia. Tie chuliganai kaip užpuola kokius namus, iškrato, o jei randa kokią knygą—sumuša iki smerties. O kai katrus išveža iš namų, kur girion, kad niekas nežinotų, nukankina ir pakasa, kur niekas negali rasti."

Matydama, kad mano tėvelis labai susirūpinęs raminau jį, bet pati buvau nesmagi visokių minčių apimta, net vakarienės nevalgius nuėjau į sieną miegoti. (Bus daugiau)

Parašė Arkadij Liubčenko

Vertė Aldona Matulaitytė

Iš Tamsiųjų Prieangių

(Taša)

Iš po nuslinkusių žemyn antakių jis atydziai pažiūrėjo į suraudusius merginos žandus ir pažai, mąstydamas, paglostė ranka ūsus. Net ir nemanydamas, kad Zosė gal ką nors slėpti nuo jo, jis ir dabar buvo prisiruošęs jai patikėt, bet nematoma gyvatė vis labiau ir labiau čiulpė jo širdį.

—O kas ten namie girdėt?

—Taip... nieko...

—Ką motina veikia?

Tuo laiku pro duris įsikišo galva su šupainiotais plaukais to pat vaiko, kuris ryte skynė gėles, ir, pamatęs merginą, sušuko:

—Zoska! Eik! Ten tave laukia.

Zosė šoko prie durų. Ir ūmai, tartum jį kas pastūmė, Jonas šoko nuo kėdės.

—Palauk!

Zosė sustojo pas slenkstį.

—Eik čionai.

—Aš neturiu laiko. Ten laukia.

—Eik, sakau!—pakėlė balsą tėvas, bet Zosė nekrustelėjo.

Tada jis rūščiai sukuždėjo į ūsus:

—Čia dabar kas? Kas tai do niekšai su tavim draugauja? A? Kad tau prie manęs tokie vabalai rėktų "Zoska," tartum kokiai gatvės mergai?

—Na, ką, jūs, tėvai... Tai juk kiti pašaukė.

—Tylėk! Kas tokie kiti.

Vaikas, stovėjęs netoli, pradėjo juoktis ir, apsisukęs ant vienos kojos, uždamas, nubėgo prie vartų.

Jonas sudrebėjo.

—Aš klausiu, kas kiti? Ko valkiuojies po kliubus?—ir pagriebė merginą už rankovės.

—Tėve, ką jūs, ar pamišot? Leiskit, o tai pabėgsiu...

—Pabėgsi? Slepies nuo manęs? Aš tau parodysiu!

Pasipiktinimas ir įtarimas apsiūtė Joną. Jis jau negali daugiau save sulaikyti.

—Parodyk popierą!

Mergina pažvelgė į tėvą nusigandus. Akyse spindėjo nelaimė. Jinai prispaudė ranką prie krūtinės ir tvirtai tarė:

—Neduosiu.

Tada Jonas stipriai pakratė ją vieną, kitą kartą ir užkišo plaukuotą ranką jai už ančio. Zosia suriko, bet daugiau nesipriešino.

Minutei praėjus, Jonas lygino sau ant kelių suglemžta popierą ir nekantriai žiūrėjo į dideles raides. Su didžiausia atyda, išnaudodamas visas savo žinias, jis galų gale perskaitė "Ankieta." O toliaus buvo parašyta taip smulkiai, kad nesuprato. Duot kam nors perskaityti jis nenorėjo.

Ilgai žiūrėjo į lubas, tartum norėjęs ką tai atsiminti, ir, pagaliaus, nuleido rankas. Suglemžta popiera sudrebėjo jo rankose ir atminė tą minutę, kada jis atiminėjo ją.

Suplėšė ir numetė ant grindų. Staiga tapo labai gailla merginos,

jis pasidarė sau baisiai šlykštus. Sunkiai atsiduso. Ir lig pat pabaigos dienos darbo, pakol visi neišsiskirstė, jis vaikščiojo, kaip žemę pardavęs.

Kada raštinė paliko tuščia, jis pajautė save geriau. Jis paliko, galų gale, viens su savo skausmais ir savo mintimis ir karštai ėmė dirbti. Darbo buvo nelabai daug,—išsluot, pašluostyt, kad pirmadieniui būtų viskas priruošta. Vienok, jis trisėsi visuose kampuose, apžiūrėjo kožną smulkmeną, į visus stalus kreipė vienodą atydą ir visas rašalnyčias išmazgojo. Jis norėjo darbu nuplauti šios dienos nesmagumą ir pratęsti darbą lig patamsių.

Vos sutemus, Jonas uždarė duris, įdavė raktus užveizdai ir ramus, užsiganėdinęs išėjo gatvėn. Maišą kišo po pažasčia.

Virš fabriko žibėjo šviesa ir ap rūkęs akmens didvyris, kaip visada naktimis, rodės kitoks, truputį nuostabus, rūstesis negu dieną.

Ore skraido jaunas šlamėjimas, pilnas pavasario kvėpalų. Iš tamsių kempelių girdėjos linksmas juokas, toks žavus ir geidulingas, ir nyko kur tai gilumoj fabriko namų—rodės, ten, kaž kur, išlėto skambėjo mandolina...

Jonas pastovėjo, apsidairė ir nuėjo palei fabriko sieną, žemyn, pas ežerėlį.

Jis pažinojo fabriką kaip savo delną. Kožną plyšelį, kožną dalelę jis rąstų nežiūrė. Pas ežerėlį jis apėjo suverstas fabriko liekanas ir spruko į griovį. Nušliaužė kampan, kur prasideda lentų tvora...

Užpakalyj baloj tarškėjo varlės, priešaky buvo visai tylu. Ir tik šone fabrikas žiūrėjo piktai.

Jonas buvo čia jau ne kartą. Nors ir sėdėjo jis ištisas dienas tamsioj prieangėj, tartum nieko nematydamas, bet jis viską smulkiai apmąstė. Lėtai kranktelėjęs, minutei pasislėpė už tvoros, lyg prarytas, ir štai jau susilenkęs, tuo pat grioviu, neša maiše angelius.

Iš čion ligi kaimo buvo toliau, bet užtai ramiau. Šiandien jis nutarė padaryti nedidelį ratą: eit nauju keliu, krantu, riešutynu, paskui takeliu tiesiog į savo kiemą. Išlipęs iš griovio, jis atydziai klausė, apsidairė—nieko nėra, tik ištolo zurzėjo ir piktai žiūrėjo tamsus didvyris ir pas pat ausį tarškėjo varlės...

Už riešutynu, ant kalnelio leidos saulė—išplaukė mėnulis. Ūkai slinko, apsėdo krantą ir paslaptin-gai traukė į stepus. Šalna stipri-no jėgas.

Jonui atrodė, kad jį seka kas tai nematomas ir jis suskubo riešutynan, pakol mėnulis neapšvietė pusės dangaus. Tamsumoje sėdo pas krumą laimingas, kad jau pereitos pavojingos vietos. Taip smagu ištiest pavargusių kūną... Uždarė akis...

(Bus daugiau)

Moterys Sovietų Sąjungos Agrikulturoj

Galima sakyti, kad nei vienoje ekonomijos srityje taip moteris nebuvo pavergta, kaip kad senoj, caristinėj Rusijoje, agrikulturoj. Vyras buvo namų galva, o moteris tik darbo vergas. Laukų darbas buvo dirbamas veik vienu moterų pas vidutinius ūkininkus.

Kuomet šeimynai gimsta mergaitė, tai su nepasitenkinimu tėvas pasako: "Kas iš to, nespėja užaugti ir palieka namus." Mat, dažniausia jaunos merginos ištekėdavo už vyrų. Nebūdavo pasigailėjimo nei tuomet, kuomet mergaitė mirdavo. Tėvas motinai atsakydavo: "Neverta verkti, nes jos ir taip nieko gero nepadarė namuose."

Kaimietė moteris turėjo dirbti veik visus darbus: Jinai liubė galvijus, ėjo į laukus—valė javus, jos ardavo ir akėdavo. Be to, moteris dar turėjo namų ruošą apeiti. Būdavo moterys tik ketvirtoje dienoje po gimdymui jau turėdavo eiti darban. Laukuose jinai dirbo išsinešusi savo kūdikius. Atėjus šventadieniui, kuomet pareina girtas vyras, dažnai tos moterys tapdavo apmuštos. Nebuvo nei kam pasiskųsti.

Apie carinės Rusijos moterį ir poetai dainuodavo, kaip apie pilną kantrybės ir amžiną jos kentėjimą. Tačiau atėjo laikas ir jų laisvei. Atėjo Spalio Revoliucija, kuri paliausavo moterį!

Tačiau netaip greitai moteris galėjo pasiliuosuoti iš to seno gyvenimo. Reikėjo jai persikeisti psichologiniai, o kad psichologiniai persikeisti, tai turėjo būti tinkamos ekonominės sąlygos. Tas sąlygas davė tik socialistinio ūkio budavojimas—atsiradi-

mas ir išsiplėtimas kolektyvių ūkių. Šios sąlygos pakėlė nuo moteries veido uždangalą ir pasakė jai, kad ir moteris yra tokia pat žmogus, kaip kad ir vyras. Revoliucija pasakė, kad moteris yra lygi savo vyrui, kad ją negali vyras mušti.

Draugė Denissova rašo, jog "Pirmame Moterų Kongrese 1918 metais tik viena kaimietė moteris dalyvavo, bet tos kelios moterys suprato svarbą Lenino

Iš kairės į dešinę: d. Altosn-ana—užbaigus traktorystės kursus, d. Abbasova—apskrities teismo narė, ir d. Karakimova—Turkmenistano SSR Centralinio Pildančio Komiteto narė. Paviekslas imtas iš knygos "Moters Kovotojos Dėl Komunizmo."

kalbos, pasakytos kongrese ir ją skleidė kaimietėms." Leninas šiame kongrese pasakė: "Budavojimas socialistinės draugijos bus galima tik tuomet, kuomet bus atsiakta moterų lygybė—mes pradėsime naują darbą sykiu su moterimis, paliausuotom nuo nenaudingo darbo." Tačiau Leninas įmatė, kad moteris galutinai bus pasiliuosavusi tik su perėjimu "iš smulkaus ūkio į socializuotą ūkininkystę."

Praėjus dešimčiai metų, kuomet įvyko Visos Sąjungos Konferencija dėl pagerinimo moterų gyvenimo ir darbo, padėtis jau pasirodė visai kita, negu buvo 1918 metais. Net tokiose šalyse kaip Uzbekistanas ir kiti kraštai, kur moteris nebuvo žinoma socialiam gyvenime, tai dabar (1929 metais) jau buvo 21 moteris prezidentais kaimo Sovietuose. Iki šiam laikui, žinoma, ta padėtis dar labiau pasikeitė—daugiau moterų įėjo į krašto tvarkymo vietas.

Mari rajone 13 moterų yra kaimo Sovietų prezidentais. Pasakius 42 moterys yra distrikto komitetuose; 8 moterys yra apskričių komitetuose. 1929 metais Mari rajone jau buvo 32.2 nuoš. farmų kolektyvuota. Į kolektyvus įėjo 56.3 nuoš. moterų. Buriat-Mongol rajone 1,720 moterų buvo išrinkta į kaimų Sovietus; 11 jų buvo preidentais, 47 revizijos komisijose. Moterys keičiasi ir psichologiniai. Jos pradeda daugiau rūpintis kaimo, rajono, kolektyvo ir šalies gyvenimu.

Moterys veikia ir kitose gyvenimo srityse. Tame pačiame Buriat-Mongol rajone moterys dirba naudotojų ir agrikultūros ko-operatyvuose. 49 moterys veikia tarybose šių įstaigų ir 4 kaip prezidentės. Moterų veikimas visur plečiasi. Plečiasi jų dalyvavimas politikoj—šalies tvarkymo reikaluose. Bukharoje dar

tik 11 nuoš. moterų ėmė dalyvumą rinkimuose 1924-28 metais, kuomet 1929 metais jau dalyvavo 50 nuoš.

Kryme 1927 metais dar buvo tik 4 moterys kaimo Sovietų prezidentais. Gi 1929 metais jau buvo 28 prezidentais ir 38 vice-prezidentais. Šiauriniame Kaukaze yra įsteigta net moterims mokykla, kuri lavina jas organizuoti ir veikti kolektyvuose. Pralavintas moteris siunčia į far-

pat alga, kokią jinai gavo dirbdama.

Kolektyvuose ūkiuose moteris geriau prižiūrima ir laimingesnė. Todėl jos liuosnoriai įstoja į kolektyvus. Pskovo distrikte, Leningrado rajone, 65,000 individualių moterų įstojo į farmų kolektyvus. Vadinasi, netiesia, kaip kad kapitalistinė spauda skelbia, būk Sovietai varu verčia darbininkus eiti į kolektyvus.

Darbininkai ir darbininkės eina į kolektyvius ūkius todėl, kad tenais jie geriau gali pragyventi, kad kolektyvis gyvenimas, žemės dirbimas yra našesnis.

Moterys smarkiai veikia, kad pagerinus pačių gyvenimą ir jų kūdikių. Sovietų Sąjungoje moterys yra veiklios steigime vaikų prižiūrėjimo įstaigų ir taip vadinamų "darželių". Batalinske kaimiečių moterų konferencija nutarė užsėti 200 hektarų del fondo vaikų įstaigų steigimo. Kituose rajonuose moterys taip pat rūpinasi, kad vaikams būtų tinkamos įstaigos suorganizuotos.

Vadinasi, mes matome, kad Sovietų Sąjungoje, kur moteris seniaus buvo labiausia pavergta, kol tenais viešpatavo carizmas,—dabar yra laisva. Moteris, kuri žinojo tik ašaras ir juodą gyvenimą,—dabar jau veikia politikoj, rūpinasi krašto gyvenimu—jinai paliko pilnateisę pilietė. Todėl ir kitų šalių moterys turi dėtis prie Komunistų Partijos ir veikti, kad paliausavus visą darbininkų klasę iš kapitalistinio jungo. Su proletarine revoliucija, pasiliuosuos ir tų šalių moterys. Moterys nebus paniekintos, bus panaikinta prostitucija ir kitos kapitalizmo žaizdos.

Darbininkė.

Sovietų Sąjungos darbininkė atletė keliauja per snieguotus kalnus. Mums sakoma, kad S. Sąjungoj badas. Ar galėtumėt būdami išbadėje taip keliaut?

LDSA 5 Apskričio Kuopų ir Narių Atydai

Brangios draugės, LDSA 5 Apskričio Komitetas laikė savo posėdį 11 d. birželio, kuriame buvo sumanymas, kad LDSA 5 Apskričio metinė konferencija būtų laikoma šiais metais, 4 d. rugsėjo (September), vieton lapkričio mėnesį, kaip kad buvo pereinote konferencijoj nutarta. Sumanymas buvo paremtas tuomi, kad 4 d. rugsėjo šventė (Labor Day) ir tai bus ant rytojaus po "Laisvės" piknikui, tad daugelis draugių ir draugų dalyvaus iš toliau ir kartu atvykstant piknikan pribus ir mūsų delegatės. Tas sumažintų išlaidas, o padidintų ir padarytų gyvesne mūsų konferencija. O ir oras patogesnis atvažiuoti, negu žiemos laiku. Tie visi punktai buvo svarstomi ir LDSA 5 Apskričio Komiteto narės vienbalsiai sutiko su pateiktu projektu. Sekretorė buvo instruktuoja kreiptis į kuopas, klausiant jų sutikimo.

Iki šiolei atsakymus-sutikimą prisiuntė visos kuopos, išskyrus 3 kp., Reading, Pa. Tad, didžiūmai kuopų sutinkant, konferencija

įvyks pirmadienį, 4 d. rugsėjo, Philadelphia, Pa. Platesni pranešimai tilps "Laisvėje" vėliau.

Visos kuopos rinkite delegates ir suteikite naudingų sumanymų. Įteikite delegatėms pasveikinimus mūsų konferencijaj. Nepamirškite įteikti ir vieną kitą dolerį su pasveikinimu. Taip pat kuopos tuojaus pradėkite mokėtis apskričio duokles. Būtinai visos duoklės turi būti sumokėtos pirm konferencijos. Draugės, atlikite savo pareigas.

Mokesčius siųskite d. J. J. Potienei, 1717 N. Marston St., Philadelphia, Pa., čekius bei money-orderius išrašant d. B. Romanoff vardu.

Visais Apskričio reikalais kreipkitės prie Apskričio sekretorės,

B. E. Senkevičienės,
1545 Lehigh St.,
Easton, Pa.

NEWARK, N. J. — Liepos 31 d. K. & G. Dress šapos darbininkės laimėjo streiką; privertė bosus pakelti algas nuo 15 iki 33 naušimčių. Streikas tęsiasi vieną savaitę po vadovyste Needle Trades Workers' Industrial Union.